

کەزەب کوزرى و
دلى قىينى هېشقىن كرى
تهف كون كون بۇو
خوبىن بۇو ھەشكۈنى ئەقىينى
چەوان پېيلم
پېشلەكى هشا ل من گرتى
ل دۆرا ئاخىنكا را دەھىلەم
قىيىجا ھەتا ھەتابىي ژى
بۆ تىرىپىن دژوارىپىن چاقان
نېچىر و ئامانج و كىلىم
بۆ تىرىپىن دژوارىپىن چاقان
نېچىر و ئامانج و كىلىم.

ورمىنى

١٩٨٨/٦/١٥

لهیزۆك

ھەر دەمىن تۆ نازان دکى

ترازيكىن گران دکى

ئومىيەتىن مە گېڭى دکى

خەونىيەن شەقان،

بەشە دەقان

د ئاشۇيان دا...

گۈمبەدىن مەزارى پىرۇز

جوانيا وان خويا دکى و

تۈرە دىن پىچە و خىلى

ماسىيىان باش تىيەنى دکى

خهمهک ساقا ، لبهر چاقا

فرشك دکي ...

رادكهی پييا

ل ڦان هناثا

خهميٽن زيندهوهران هه ما

ل هه مى جه و گاف و ده ما

د گيله شوکا گرنڌينا ده سڀڪي دا

تا د بهم ميچانى ڙيده رى و

دداننه سه ر سينگي من به رى

له ٻيزوكم ئه ز

ڙيرما شه ما

من دل زيندانه بـ خه ما .

۱۶۰۰

چۈنكى ھەۋان

«تىيەنېيىن خوينا مەرۆڤان»

تىيەنک يال گەوربا وان كەفتى

تىئر نەبۇونىھ و ھىچ تىئر نابن

زايىننە دچەرن د خوينى...

نه ئەم (شاتىلا) ژىير دكەين

نه گەرمافا -

خوينا سورا (دىرىياسىينى)

نه (شكەفت) و (سۆرپا) و (قەلادىزى)

نه (شىيخ وەسان)

نه (ههله بهجه)،

نه زئی (دهوک)

يا لئى بپين شاپه رو چۆك

لەشكريئن دو شەفييت تاري

ئاف ب دەفى دا دهات خوارى

کو چەمكى گا بکەنه پارى

ئاقا شرينا (رۆشىنى) قەخۇن و

چك كەن...

ھشك بکەن ب ئېكجاري

(پىرى پىران) بخەندقىين

ھيقييت (حەفيدى)

بېرىن

برينا كەزدبا (قازى) ھلشكىيەن

جارەكا دى مەمکان ژ سىنگان جودا كەن...

سنگۈيەن تىرىن (كەمالى) يان

بۇزكىيت ئافا - ئازاكەن...

زارۇكىيت مە

د زكى دايىكى دا پىنگىيەن

سەرىت شورشگىپان بېرىن

پیر و ژن و زارۆکان ژی،

کۆم - کۆم و ب ساناھى

بنخیفەن

بىن سەرئ مەۋۇچان دېرىن

ئۇ ھېئىت ب مەۋۇچاتىيىن دخورىن...

بىن بىتىت:

فاشى نىنن!!...

زىن نىگارا (موسولىنى) زىترا بخوينن...

كى دېتىت:

زايىن نىنن!!...

.....

.....

كى دېتىت:

نازى نىنن!!...

(ھەلەبکىميا) و (شىيخ وەسان) و

(باليسان) و

گوندىت (رەزدى) ژ

(گەلىيىن بازى) تەك - تەك

ناش - ناف زىترا بخوين.

پیشگوئی

• پیشگوئن
• په یقه ک د درهه قا رهوا ئه فراندىن
کوردى يىن هەۋچەرخ دا
• فەرەنگۆك

پیشگوتن

(۱) نیبراھین

توری شورشگیری مل ب ملن خهباتا نه تهوا یه‌تی و رامیاری و پیشکه‌فتنا جفاکی، ئەو ژی ۋالا ییه‌کا مەزن د ڦی بیر و باوھری و رى دا پېركەت و هاریکاره‌کە بۆ پتر هشیارکرن و رییه‌ریکرنا تەخ و توبىثىن مللەتى و نەمازە گەنج و خويندكارا و بەرئ وان دانە گۇرەپانىن تىكۈشىنە کا راست و درست و دخزمەتا بزاڭا ئازادىخوازا كورد و مروقاتىنى و تورى شورشگىرىنى كوردى دا.
كاكلکا نېيىسىنا مە ۋەدگەریتت بۆ ۋىن ھەلکەفتى. ئانکو ھۆزانىتىن ھەقال ((دلىزان)) ئەم پالدىين كۆخامى مە ژى دەنگ و رەنگىتت خۆ بىدەتت بىر و ھۆزىت ھۆزانشانى و پېكىفە لىيەمشتە کا پابىنە سەرخۇ و هشیاركرنى بىت د ناڭ تەشايا تەخ و توبىثىن مللەتى دا ژ بۆ ۋە كرنا رییه‌کا راستىر و باشتىر تىكۈشىنە ژ ھەزىيَا زىيانا مە و مەۋقا یەتىي دا ب تەۋايى.

چ كار نىن كوكىم و كاسى تىدا نەبن. چ بەرھەم ژى بىن ئى بىزاق ناهىيەتت بەر دەقى. خۆ لەلچانىن ژ ناڭ ھزر و ھشىن باش، ئانکو گوتەن و كريyar پېكىفە بۆ باشىيى بەرھەمە كىن بەرگەفتى دى د

خزمه‌تی دا بیت. بهره‌منی هه قالی مه زی پتر ریزا قهنجیبی ددهت
ب بهری خوهدانما مه و تاما ریالیزمی زی دهیت و پیدشیه ئه
کویرتر و هویرتر و ب زانستیتر و رونتر هوسا هزر بکهین و ریین
چاره‌سه رکرنا کیشیئن بنه‌رته‌تی څه‌بینین و هه لشکیچین و هه‌می
لایک و لدیف زانینا خو لسمه بچین، خو بگهورین، باشترا دی
باوده‌ريا خه‌لکی ب مه هیت. نه وهکی هنده هزانتهان و توړه‌شان و
نقیسه‌شانیت دی کو ب داریتن و څه‌هینانی چیایین بلندن و ب
کریارین خو درست ب بهروقازینه و خولکی خو قینی و
هه لکه‌فتپه‌رسنی و پیگوتنه کا نه دروست ددهن، نابیژن داریتنا
په‌یشا راستیت لسمه به‌ریه‌ران بها و ریمه‌تیبا خو نینه، یان جهی
باباه‌تی خو ناگریت، بهلی، دی شیت جوان زی خه‌ملینیت، لی چه‌ند
باشتراه و چه‌ند روی سپیياتی و به‌فره‌هیبی ددهت بیر و باودری و
پیشیخستنی، ئه‌گه ر خودانی داریتنا لدیف ناخفتنيت خو بیت؟
ئه‌فهیه باودر و ئه‌فهیه خزمه‌ت کرن و ئه‌فهیه زیکه توړه‌شان و
نهشیسر و... (۲)

(۱) کاک (ئیبراہیم مسٹے‌فا) یہ، نوکہ کارگیری لقئی ئیکن پارتی یہ و
بے ریسمی پشکا روشنہ نبیری و راگہ‌هاندنا لقئی یہ۔ (بہرہ فکھر)

(۲) پیشگوتنا چاپا یه کنی یا دیوانا (خوبین و نازادی).

پەيەك

د دەرھەقا رەوشا ئەفراندىن ئەقچەرخ دا

ئەممەد قەلەن

ئەز نە ل وى باودرىي مە كۇ نقىسىنا پېشگۈتنا تىشتەكىن فەرە ز
بۆ پىتىاسىن و پېشىكىشىكىندا گولبىزىرە كا ھۆزاناتا يان ھەتا ژ بۆ
سەرچەمەكى شعرى يا تەقاش... چونكى ئەفراندىن بىلدۇ و ب
كىرھاتى نەمازە ھۆزان چاخى ب رىيەكىا ھونەرى د ژىيدەر و
سەرۋەكەن ئەپەن خەم و ژانىن مللەتى دا دىزىن دەپىنە ئەفراندىن،
راست و راست خود دگەھىنە خەلکى و بىن نىشانىدەر ئارمانجا خود
ب جە دەپىن، لەوما ھۆزان (ژ ئالى ساناھىبىون و لەزىقە...) دەپىتە
ژمارتن نىزىكىتىن ئەفراندىن (ابداع) ئەدەبى بۆ ھەستىن مەرۆڤى...
نەمازە دودەختىن لەرزوڭ و پېرس دا كۈزىن و چارەنقىسا مەرۆڤى
د ناڭبەرا نال و بزماران دا دەپىن و دچن. و د چاخىن ھۆسا دا
ھەممو تىشت دەھات و نەھاتى دايە (مینا چاخى مە يىن نەھا) و ھەر
ژ بەر چان ئەگەران ھۆزان پىر ئالىتىن دى يىن ليتراتورا مە پېشىقە
چۈوييە و پىر نوينەرى يا دەرىپىنا ھەستىن مەرۆڤى كورد دەكتە.
ھەلبەت چەند ئەو ئەگەر كىيم بىن، ھەند ئالىتىن دى ژى مینا ھۆزانى